

14. Међународна конференција Музичка теорија и анализа

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТ МУЗИЧКЕ ТЕОРИЈЕ: ЗНАЊЕ О МУЗИЦИ ИЗМЕЂУ ИСТОРИЈЕ, ПОЕТИКЕ, ТЕОРИЈА И КРИТИКЕ

Београд, 7-9. октобар 2022.

Позив

Организатор

Катедра за музичку теорију
Факултет музичке уметности
Универзитет уметности у Београду

Место одржавања

Факултет музичке уметности
Универзитет уметности у Београду

Главни предавачи

др Валентина Холопова, професорка музичке теорије Државног конзерваторијума Чајковски и Универзитета Ломоносов у Москви (Руска Федерација)

др Џозеф Страус (Joseph Straus), професор музичке теорије Државног универзитета Њу Јорк (САД)

др Џон Кословски (John Koslovsky), професор музичке теорије Конзерваторијума у Амстердаму и Универзитета у Утрехту (Холандија)

Програмски одбор

др Лаура Емери (Laura Emery), Колеџ уметности и науке Универзитета Емори (САД)

др Марта Грабоч (Márta Grábocz), Факултет уметности Универзитета у Страсбуру (Француска)

др Анегрет Хубер (Annegret Huber), Институт за композицију, електроакустику и тонско снимање Универзитета Музике и извођачких уметности у Бечу (Аустрија)

др Илдар Хананов, Институт Пибод Универзитета Џон Хопкинс (САД)

др Сања Киш Жувела (Sanja Kiš Žuvela), Музичка академија Универзитета у Загребу (Хрватска)

др Бенедикт Тејлор (Benedict Taylor), Школа музике Универзитета у Единбургу (Уједињено Краљевство)

др Константин Зенкин, Државни конзерваторијум Чајковски у Москви (Руска Федерација)

др Марко Алексић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Сенка Белић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Зоран Божанић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Ивана Илић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Милена Медић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Јелена Михајловић Марковић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Атила Сабо, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Срђан Тепарић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

др Ивана Вуксановић, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду (Србија)

Организациони одбор

др Марко Алексић, координатор конференције

др Јелена Михајловић Марковић

Александра Ивковић

Јелена Јеленковић

Тијана Илишевић

Тања Мијатовић

Тема конференције

Интердисциплинарност музичке теорије је чињеница коју не треба посебно доказивати, јер је то непорециво стање развоја музичке теорије крајем 20. и почетком 21. века. Ипак, на трагу питања могућности различитих теоријско-истраживачких приступа музици као изазовно се поставља питање хуманистичког домета, вредности и значаја интердисциплинарности музичке теорије у доба када све више доминира идеологија постхуманизма или трансхуманизма која тежи да редефинише хуманитет девалвирањем људског духа и душе, доприносећи инфериоризацији хуманистичких наука које чине идентитетску основу сваке културе и друштва. Основни циљ 14. Међународне конференције Музичка теорија и анализа у организацији Катедре за музичку теорију Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду је да се музичка теорија сагледа у њеној интердисциплинарној ситуацији у 21. веку кроз преиспитивање граница музичко-теоријске дисциплине не само у оквиру науке о музици, већ и у ширем пољу хуманистике. Крајњи циљ је да се критичком ретроспекцијом прошлости артикулише визија интердисциплинарних односа и веза у будућности уз очување хуманистичких вредности, интерсубјективности и дијалогичности.

Концепција конференцијске дискусије предлаже градацију четири сазнајна приступа музичке теорије — историја музичке теорије, историјска и теоријска поетика, хуманистичке теорије музике и музичка критика — на стецишту дијахронијског и синхронијског хоризонта разумевања музике. Природа и функција музике, њена феноменска разноврсност, темпоралност и трансформативност, њена аналитика и разумевање најбоље се могу утврђивати у простору овог *између* које сугерише појам интердисциплинарности, јер ниједан од поменутих приступа не може сам за себе у потпуности дохватити смисао музике. То је могуће једино дијалогом између различитих путева (*méthodos*) сазнања и саме музике као предмета сазнања. При томе, знање о музици се не односи само на оно што сматрамо да већ знамо, јер је већ мишљено. Оно се као сазнање односи на интуицију непознатог у смислу оног што још није мишљено, описано и објашњено, а за које претпостављамо да поседује вредност истине коју тек треба открити (*aletheia*) и конституисати као знање. Управо ово треба да буде изазов конференцијске дискусије.

Ако је теорија уопштено израсла по Херодоту и Тукидиду из искуства посматрања божанског, светог, узвишеног (*theion, theos*-Бог; *hora*-пажња, обзир, част), а теоретичар (*theoros*) је био изасланик и путник који се враћао из даљине и туђине да пренесе духовни увид стечен посматрањем (*theorein*) каквог светог обреда или тајне мистерије и оног што је странно, чудновато и непознато, ретко, издвојено и јединствено, надаље, ако је по Платону теорија престала да буде *mythos* и постала *logos*, то јест контемплацијом стечен увид у природу неке општости која није више само света и божанска, већ људска и природна (*thea*-поглед, вид, призор; *hora*-посматрање, гледање), онда се за музичку теорију као *музичку* и као *теорију* може рећи да то није само мотрење на оно свето и божанско, вечно или барем трајно саме

музике као космолошко и метафизико искуство, ни само мисаоно разматрање музике у њеној суштинској или ејдетској структури као философско искуство, већ је исто тако методско испитивање начина на које се све музика појављује као категорија за знање и комуницира са знањем уобличеним у научну дисциплину музичка теорија. Историјски приступ музичкој теорији треба да осветли и опише историјску свест о музици у њеном категоријалном виду, али и динамизам творења теоријског дискурса о музици (са његовим иманентним концептима, оријентацијама и методама) у епохалним културним контекстима с обзиром на историјски пут који је музичка теорија прешла од философске спекулације до поетике и критике. Имамо ли у виду, како је поставио још Аристотел, да је знање које нуди поетика оно које помоћу средстава, поступака, техника и технологија може довести до састављања, грађења, прављења, при чему је то онда знање као умеће стварања (*poiesis*), а не сазнања (*epistemē*), онда су увиди у општа правила и принципе као изразе нормативности стварања свакако теоријски увиди, јер потврду поновљивости свог знања могу добити једино у теорији. Из овог угла, контрапункт, хармонија и музичка форма нису композиционо-техничке дисциплине као дар компоновања, већ су предмети нормативне поетике (правила контрапункта и хармоније) и дескриптивне поетике (систематизација музичких форми и опис иманентних структура) које музичка теорија у светлу теоријске поетике прима у себе као праксеолошка промишљања поновљивости стварања, нудећи им категоријално-методску могућност сазнања. Музичка теорија, не само као теоријска већ и као историјска поетика, обухвата у себе такође музичку стилистику и музичку генологију, јер са теоријски апостериорном свешћу артикулише стилове и врсте и жанрове музике као динамично-процесивне појмове и појаве у дијахронијском контексту њихових издвојених синхронијских стања. Коначно, док музичка теорија (као теоријска поетика и историјска поетика) корача путем општости, дотле се критика као генуино просуђујућа анализа и духовна интерпретација конкретног музичког дела фокусира у појединачности. Ако је задатак теорије испитивање природе музике уопште, музичности саме музике, онда је задатак критике реконструисање атмосфере појединачног музичког феномена. Отуда у музичкој критици као анализи, интерпретацији и вредновању конкретног музичког дела лежи тајна музичке теорије јер неизбежно потврђује неку теоријску концептуално-методску законитост или систематизацију. И обратно, у изходишту критичког искуства већ пребива неки начелни теоријски увид у бит музичког феномена уопште. Једна почиње тамо где друга завршава и њихов однос мора укључити такође историјску димензију, јер је дело музике историјски условљено, а историјско мишљење је увек телеолошко и компаративистичко.

Намеће се потреба за дистинкцијом између *музичке теорије* као артикулације музичких концепата и феномена према методама које имплицира сама музика док их историја музичке теорије потврђује, и *теорије музике* која би подразумевала методске апликације на музику различитих теорија које за предмет методског испитивања немају музику. То значи да се музици не мора приступати само на унутрашњи начин (иманентна анализа и интерпретација), већ и на спољашњи начин (трансцедентна анализа и интерпретација), то јест

са становишта других дисциплина као не пример хуманистичких (уметничка теорија, књижевна теорија, теорија језика, теорија драме, теорија наратива, теорија филма, философија, теологија, антропологија, психологија, културологија), о чему одлучује само музичко дело или репертоар дела, а не сазнање које стоји изван њега. У том смислу се предлажу три парадигме односа: музичка теорија и друге хуманистичке дисциплине, друге хуманистичке дисциплине у музичкој теорији, музичка теорија у другим хуманистичким дисциплинама.

Проблемска укрштања:

- Теоријска и методолошка артикулација интердисциплинарности музичке теорије
- Музичка теорија и теорија сазнања
- Историја музичке теорије и променљивост музичко-теоријских модела света, концепата и метода
- Историја музичке теорије као део интелектуалне историје (историје идеја и научних открића) и историје културе (културне парадигме)
- Музичка теорија као теоријска и историјска поетика: теоријско-методске оријентације истраживања контрапункта, функционалне хармоније и музичке морфологије; стилистичка и генолошка истраживања музике (стилске поетике, поетике врста и жанрова уметничке музике)
- Музичка теорија и структуралистичка поетика: језичко-дискурзивна и знаковно-значајска истраживања музике у затвореном тексту и довршеном контексту; теорија кодираних читања/слушања
- Музичка теорија и критика: методске оријентације критике (феноменолошка, психоаналитичка, митска, архетипска, стилистичка, тематска, семиотичка, културна) и музичко дело
- Музичка теорија и постструктуралистичка поетика: метатеоријски, метајезички и вишеконтестуални приступи у музичкој теорији; епистемолошки и онтолошки статус музичке теорије у постструктуралистичком заокрету према отвореном тексту, дијалогичности и неограниченом контексту; теорија херменеутичког читања/слушања
- Музичка теорија и херменеутика као теорија и као метода
- Музичка теорија и уметничке теорије: аутономне философско-естетичке категорије у музици и у компарацији са другим уметностима (лепо, узвишено, величанствено, љупко, трагично, драматично, комично, хумористично, саркастично, гротескно, поетично, лирско, дирљиво или нежно, патетично, тајанствено, карактеристично итд.)
- Музичка теорија и књижевна теорија: теорија лирике, теорија наратива, теорија драме у музици; музичка теорија у театру; књижевност у музици и музика у књижевности
- Музичка теорија и теорија филма
- Философија музичке теорије као део философије науке
- Антрополошки оквир музичке теорије: музичка теорија и антропологија културе; антропоцентрички модели музичко-теоријског мишљења
- Психолошки оквир музичке теорије: теорије слушања и хоризонта очекивања музичког дела; афективна теорија музике
- Теолошки оквир музичке теорије: религијски светоназори у музичкој теорији; религијски појмови у музичкој теорији; музичко-теоријски појмови у теолошком контексту
- Музичка теорија и теоријско-методски проблеми импликације, апликације, компарације и амплификације у пољу музичких дела, феномена или појмова
- Хумана технологија музичке теорије: дигитализација музичко-теоријског наслеђа и технологије инклузивног слушања музике и учења музичке теорије.

Рок за пријављивање: 15. април 2022.

Обавештење о прихватању предлога (електронском поштом): до краја маја 2022.

Језик међународне конференције је енглески.

С обзиром на ситуацију са КОВИД-19 конференција ће бити одржана у двоструком формату: преко онлајн платформе и уживо као хибридни догађај.

Котизација: 50 €

Форма предлога

1. Индивидуално излагање (20 минута плус 10 минута за дискусију)
2. Панел дискусија за 4 до 6 излагача (15 минута за свако излагање плус 30 минута за дискусију након свих излагања)

Водич за пријављивање:

1. индивидуалног излагања

- Име и презиме аутора и афилијација
- Електронска адреса
- Наслов саопштења
- Апстракт (до 300 речи, дефиниција теме саопштења и његовог главног циља, образложење интердисциплинарног теоријско-методолошког оквира, аргументација главних идеја, валидност истраживачких открића)
- Кључне речи (до 5)
- Кратка биографија (образовање и поље научног истраживања, до 150 речи плус 5 репрезентативних публикација)
- Потребна техничка опрема

2. панел дискусије

- Наслов панел дискусије
- Апстракт панел дискусије (до 500 речи, дефиниција главних идеја и циљева панел дискусије, образложење интердисциплинарног теоријско-методолошког оквира као и научно-истраживачких открића)
- Кључне речи панел дискусије (до 7)
- За сваког појединачног учесника панел дискусије видети напомене код индивидуалног излагања
- Техничка опрема неопходна за панел дискусију

Предлоге послати као појединачан MSWord документ погодан за објављивање у зборнику апстраката конференције.

Молимо вас да Ваш предлог (у Word формату, а не у Pdf) пошаљете на електронску адресу конференције: interdisciplinarityofmt@fmu.bg.ac.rs

**Срдачан поздрав,
Др Марко Алексић,
координатор конференције**